

غَرْقًا

وَالنَّازِعَاتِ

boğarak

çekip çıkaranlara yemin olsun

(yemin)



Cemi müe.	Müennes	İsm-i fail	Sülasi
نَاذِرَاتٌ	نَاذِرَةٌ	نَاذِرٌ	نَاذِرٌ
Çekip çıkaranlar		Çekip çıkaran	Çekip çıkardı

غَرْقًا

وَالنَّازِعَاتِ

boğarak



çekip çıkaranlara yemin olsun
(yemin)

Masdar

İf'al babı

Masdar

Sülası

إِغْرَاقٌ

أَغْرَقَ

غَرَقَ

غَرَقَ

Boğdu

Boğuldu

Râzî Hazretleri: Arapçada “gark” ve “iğrak”
kelimeleri aynı manadadır. Burada “iğrak”
kastedilmiştir.

غَرْقًا

وَالنَّازِعَاتِ

boğarak

çekip çıkaranlara yemin olsun
(yemin)

Birinci ihtimal: Hâl olabilir.

وَالنَّازِعَاتِ إِغْرَاقًا

Boğarak çekip çıkaranlara yemin olsun!

غَرْقًا

وَالنَّازِعَاتِ

boğar gibi

çekip çıkaranlara yemin olsun
(yemin)

İkinci ihtimal: Mefulün mutlak naibi olabilir.

وَالنَّازِعَاتِ نَزْعًا إِغْرَاقًا

Boğar gibi çekip çıkaranlara yemin olsun!

نَشُطًا

وَالنَّاشِطَاتِ

iyice

yavaş çekenlere yemin olsun

(yemin)



Cemi müe.	Müennes	İsm-i fail	Sülasi
نَاشِطَاتٌ	نَاشِطَةٌ	نَاشِطٌ	نَشَطَ
		(Yavaşça) çeken	(Yavaşça) çekti

Kovanın kuyudan -su dökülmesin diye- yavaşça çekilmesi bu fiille ifade edilir.

نَشُطًا

وَالنَّاشِطَاتِ

iyice

yavaş çekenlere yemin olsun
(yemin)

سَبْحًا

وَالسَّابِحَاتِ

yüzdükçe

yüzenlere yemin olsun
(yemin)



Cemi müe.	Müennes	İsm-i fail	Sülası
سَابِحَاتُ	سَابِحَةٌ	سَابِحٌ	سَبَّحَ
		Yüzen	Yüzdü

سَبْحًا

yüzdükçe

وَالسَّابِحَاتِ

yüzenlere yemin olsun
(yemin)

سَبَقًا

فَالسَّابِقَاتِ

iyice

öne geçenlere yemin olsun

(atıf)



Cemi müe.	Müennes	İsm-i fail	Sülasi
سَابِقَاتٌ	سَابِقَةٌ	سَابِقٌ	سَبَقَ
		Öne geçen	Öne geçti

سَبَقًا

فَالسَّابِقَاتِ

iyice

öne geçenlere yemin olsun
(atıf)

أَمْرًا

فَأَلْمَدِبِّرَاتِ

iŝi

tedbir edenlere yemin olsun

(atıf)



Cemi müe.

Müennes

İsm-i fail

Tef'il babı

مُدَبِّرَاتٌ

مُدَبِّرَةٌ

مُدَبِّرٌ

دَبَّرَ

**Tedbir
eden**

**Tedbir
etti**

أَمْرًا

فَأَلْمَدِبِّرَاتِ

iŝi

tedbir edenlere yemin olsun
(atıf)

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا
وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا
فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا

الرَّاجِفَةُ

sarsan



تَرْجُفُ

sarsacak

يَوْمَ

o gün
(-dığı gün)

الرَّادِفَةُ

arkasından
gelen

هَا

onu
(sarsanı)

تَتَّبِعُ

izleyecek

Müennesi

İsm-i fail

Muzari

Mazi

رَأَجَفَتْ

رَأَجِفُ

يَرُجِفُ

رَجَفَ

Sarsan

Sarstı

الرَّاجِفَةُ

sarsan

تَرْجُفُ

sarsacak

يَوْمَ

o gün
(-dığı gün)

الرَّادِفَةُ

arkasından
gelen

هَا

onu
(sarsanı)

تَتَّبِعُ

izleyecek



Müf-gaibe

Muzari

İftial babı

Sülası

تَتَّبِعُ

يَتَّبِعُ

اتَّبَعَ

تَبِعَ

Tabi oldu,
izledi

Tabi oldu,
izledi

الرَّاجِفَةُ

sarsan

تَرْجُفُ

sarsacak

يَوْمَ

o gün
(-dığı gün)

الرَّادِفَةُ

arkasından

gelen ★

هَا

onu

(sarsanı)

تَتَّبِعُ

izleyecek

Müennes

İsm-i fail

Sülasi

رَادِفَةٌ

رَادِفٌ

رَدَفَ

**Arkasından
gelen**

**Arkasından
geldi**

الرَّاجِفَةُ

sarsan

تَرْجُفُ

sarsacak

يَوْمَ

o gün
(-dığı gün)

الرَّادِفَةُ

arkasından
gelen

هَا

onu (sarsanı)

تَتَّبِعُ

izleyecek

Ceza mahfuz ise takdir-i kelam:

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا...

لَتُبْعَثَنَّ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ

Boğarak çekip çıkaranlar, çok yavaşça çekenlere... yemin olsun ki sarsanın sarstığı ve arkasından gelenin izlediği gün elbette diriltileceksiniz.

Ya da ceza açıktan gelmiştir:

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا...

يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ

Boğarak çekip çıkaranlar, çok yavaşça çekenlere... yemin olsun ki o gün sarsan sarsacak ve arkasından gelen onu izleyecek.

وَأَجْفَةٌ

küt küt atar

يَوْمَئِذٍ

o gün

قُلُوبٌ

kalpler



قَلْبٌ ج قُلُوبٌ

خَاشِعَةً

yeri çevrilir

أَبْصَارُهُمَا

onların gözleri

(o kalp sahiplerinin gözleri)

بَصَرٌ ج أَبْصَارٌ

İvaz tenvinli

Oluşumu

يَوْمَئِذٍ

يَوْمَ + إِذٌ

قُلُوبٌ يَوْمَ إِذٍ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ وَاجِفَةٌ

قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ

وَأَجْفَةٌ

küt küt atar



يَوْمَئِذٍ

o gün

قُلُوبٌ

kalpler

قَلْبٌ ج قُلُوبٌ

خَاشِعَةٌ

yeri çevrilir

أَبْصَارُهُمَا

onların gözleri

(o kalp sahiplerinin gözleri)

بَصَرٌ ج أَبْصَارٌ

Müennes

İsm-i fail

Sülasi

وَاجِفَةٌ

وَاجِفٌ

وَجَفَ

(Kalbi) küt küt
atan

(Kalbi) küt
küt attı

وَأَجْفَةٌ

küt küt atar

يَوْمَئِذٍ

o gün

قُلُوبٌ

kalpler

قَلْبٌ ج قُلُوبٌ

خَاشِعَةً

yeri çevrilir



أَبْصَارُهُمَا

onların gözleri

(o kalp sahiplerinin gözleri)

بَصَرٌ ج أَبْصَارٌ

Müennes

İsm-i fail

Sülası

خَاشِعَةٌ

خَاشِعٌ

خَشِعَ

(Gözü) yere
çevrilen

(Gözü) yere
çevrildi

وَأَجْفَةٌ

يَوْمَئِذٍ

قُلُوبٌ

küt küt atar

o gün

kalpler

قَلْبٌ ج قُلُوبٌ

خَاشِعَةً

أَبْصَارُهَا

yeri çevrilir

onların gözleri

(o kalp sahiplerinin gözleri)

بَصَرٌ ج أَبْصَارٌ

وَاجِفَةٌ

يَوْمَئِذٍ

قُلُوبٌ

küt küt atar

o gün

kalpler

haber

mübteda

خَاشِعَةٌ

أَبْصَارُهُمَا

yeri çevrilir

onların gözleri

haber

muzafun

mübteda

ileyh

muzaf

وَاجِفَةٌ

küt küt atan

sıfat

يَوْمَئِذٍ

o gün

قُلُوبٌ

kalpler

mübteda

خَاشِعَةٌ

yeri çevrilir

أَبْصَارُهُمَا

onların gözleri

HABER

haber

muzafun

ileyh

mübteda

muzaf

ءَاثَنَا

şüphesiz biz mi

يَقُولُونَ

diyorlar

فِي الْخَافِرَةِ

eski hâlimize

لَمَرْدُودُونَ

gerçekten
döndürüleceğiz

(tekit)



Cemi müzek.
salim

İsm-i meful

Mazi

مَرْدُودُونَ

مَرْدُودٌ

رَدَّ

Döndürülen

Döndürdü

ءَاثَنَا

şüphesiz biz mi

يَقُولُونَ

diyorlar

فِي الْخَافِرَةِ

eski hâlimize



لَمَرْدُودُونَ

gerçekten
döndürüleceğiz
(tekit)

İsm-i mefulü müennes	İsm-i faili müennes	Mazi
مَحْفُورَةٌ	حَافِرَةٌ	حَفَرَ
Eşilmiş, kazılmış	Çukur eşen, kazan	Çukur eştı, kazdı

حَافِرَةٌ ism-i meful manasındadır.

رَجَعَ فُلَانٌ إِلَى حَافِرَتِهِ

“Falanca hâfiresine döndü.” Yani eştığı, ayak basarak iz bıraktığı eski yoluna döndü.

ءَاثَنَا

şüphesiz biz mi

يَقُولُونَ

diyorlar

فِي الْخَافِرَةِ

eski hâlimize

لَمَرْدُودُونَ

gerçekten
döndürüleceğiz
(tekit)

نَخْرَةٌ

çürümüş



عِظَامًا

kemikler

عَظْمٌ جِ عِظَامٌ

عِذَا كُنَّا

olduğumuzda mı

Cezası: Tekrar diriltileceğiz?

Sıfat-ı müşebbehe

Mazi

مُخْرَجَةٌ

مُخْرَجٌ

Çürümüş, ufalanmış

Çürüdü, ufalandı

نَخْرَةٌ

çürümüş

عِظَامًا

kemikler

عَظْمٌ جِ عِظَامٌ

عِذَا كُنَّا

olduğumuzda mı

Cezası: Tekrar diriltileceğiz?

إِذَا

تِلْكَ

قَالُوا

o takdirde

bu

dediler



خَاسِرَةٌ

كَرَّةٌ

ziyanlı

bir geri dönüştür

إِذَا cevap harfidir. “O takdirde, öyleyse, o hâlde” manasındadır.

لَا أُرِيدُ حِفْظَهُ

Onun korunmasını istemiyorum.

يُضِيعُ إِذَا

O takdirde zayi olur.

إِذَا

تِلْكَ

قَالُوا

o takdirde

bu

dediler

خَاسِرَةٌ

كَرَّةٌ

ziyanlı

bir geri dönüşür



Masdar-ı bina merre

Mazi

گَرِه

گَر

Bir geri dönüş

Geri döndü

إِذَا

تِلْكَ

قَالُوا

o takdirde

bu

dediler

خَاسِرَةٌ

كَرَّةٌ

ziyanlı



bir geri dönüştür

Müennesi

İsm-i faili

Mazi

خَاسِرَةٌ

خَاسِرٌ

خَسِرَ

Zarar eden,
ziyan eden

Zarar etti,
ziyan etti

إِذَا

تِلْكَ

قَالُوا

o takdirde

bu

dediler

خَاسِرَةٌ

كَرَّةٌ

ziyanlı

bir geri dönüştür

يَقُولُونَ ءَاِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ
ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً قَالُوا تِلْكَ اِذَا
كُرِّهَتْ خَاسِرَةٌ

هِيَ

bu

فَإِنَّمَا

ancak

(başlangıç)



وَاحِدَةٌ

tek

زَجْرَةٌ

bir haykırıştır

إِنَّمَا

إِنَّ + مَا

Ancak, sadece, yalnız,
fakat, bilakis, aksine

inne + mâ-i kâffe

mâ-i kâffe: kelimenin sonuna gelerek

kelimenin amel etmesine mâni olan مَا dır.

Burada إِنَّ nin sonuna gelmiş, hem amel etmesini engellemiş hem de manasını değiştirmiştir.

هِيَ

bu

فَإِنَّمَا

ancak

(başlangıç)

وَاحِدَةٌ

tek

زَجْرَةٌ

bir haykırıştır



Masdar-ı bina merre

Mazi

زَجْرَةٌ

زَجَرَ

Bir haykırış

Haykırdı

هِيَ

bu

فَإِنَّمَا

ancak

(başlangıç)

وَاحِدَةٌ

tek

زَجْرَةٌ

bir haykırıştır

فَإِذَا

birden bire
(açıklama)

إِذَا نَفَخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا



بِالسَّاهِرَةِ

mahşerdedir

هُمْ

onlar

اِذَا edatı -isim cümlesinden önce

gelmişse- sürpriz edatı (müfacee) olur. “**Bir**
de baktım ki, **bir de ne görelim,** **birden bire,**
aniden, **ve derken...**” manalarıyla tercüme
edilir.

فَإِذَا

birden bire
(açıklama)

إِذَا نَفَخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا

بِالسَّاهِرَةِ

mahşerdedir



هُمُ

onlar

İsm-i faili, müennes

Mazi

سَاهِرَةٌ

سَهَرَ

Uyanık olan

Uyanık oldu

Mahşerde korkudan dolayı kimsenin gözüne uyku girmeyeceğinden ona sâhire denilmiştir.

İmam Katâde: Sâhire cehennemdir.

“Düz meydan” manası da verilmiş. Yani yerin altından üzerine çıkarılırlar.

فَإِذَا

birden bire
(açıklama)

إِذَا نَفَخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا

بِالسَّاهِرَةِ

mahşerdedir

هُمْ

onlar

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ
بِالسَّاهِرَةِ

حَدِيثُ مُوسَى

كَ

هَلْ أَتَى

Musa'nın haberi

sana

geldi mi

رَبِّي

Rabbi

هُ

ona

إِذْ نَادَى

hani nida etmişti

طُورِي

Tuva'da

بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ

mukaddes vadide iken

كَأَنَّا بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ

إِلَى فِرْعَوْنَ

firavuna

إِذْهَبْ

git

طَغَى

haddi aştı

إِنَّهُ

çünkü şüphesiz o

هَلْ لَكَ

ister misin

هَلْ لَكَ رَغْبَةٌ

فَقُلْ

ve de

(atıf)

إِلَى أَنْ تَنْزَّهِي

temizlenmeni



Muzari

Tefe'ul babı

Sülasi

يَتَزَكَّى

تَزَكَّى تَزَكَّى

زَكَّى

Temizlendi

Temiz oldu

En nasb etmiş

“te” düşmüş

Mfrd-mhtb

أَنْ تَزَكَّى

تَزَكَّى

تَتَزَكَّى

هَلْ لَكَ

ister misin

هَلْ لَكَ رَغْبَةٌ

فَقُلْ

ve de

(atıf)

إِلَى أَنْ تَنْزَّهِي

temizlenmeni

إِلَىٰ رَبِّكَ

كَ

وَأَهْدِي

Rabbine

seni

ve iletmemi
(ister misin)

إِلَىٰ مَعْرِفَةِ رَبِّكَ

فَتَخْشِي

korkman için (ta'liliye)

خَشِي يَخْشِي

هَلْ أَتَيْكَ حَدِيثُ مُوسَى إِذْ نَادِيَهُ
رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى إِذْ هَبَّ إِلَى
فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَى
أَنْ تَزُكِّي وَأَهْدِيكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَخْشِي

الآية الكبرى

هُ

فَارِي

en büyük ayeti

ona

gösterdi



(atıf)

فَذَهَبَ إِلَى فِرْعَوْنَ فَارِيَهُ

İsm-i tafdil

Mazi

أَكْبَرُ م كُبْرَى

كَبِرَ

En büyük, daha büyük

Büyük oldu

وَعَصَى

ve isyan etti

فَكَذَّبَ

o ise yalanladı



يَسْعَى

koşarak
(hâl)

أَذْبَرَ

sırtını döndü
(kaçıp gitti)

مِنْ

sonra

Tef'il babı

كَذَّبَ

Yalanladı

Sülasisi

كَذَّبَ

Yalan söyledi

وَعَصَى

ve isyan etti

فَكَذَّبَ

o ise yalanladı

يَسْعَى

koşarak
(hâl)

أَذْبَرَ

sırtını döndü
(kaçıp gitti)

مِنْ

sonra

فَنَادَى

ve nida etti

فَحَشَرَ

hemen topladı
(adamlarını)

رَبُّكُمْ الْأَعْلَى

sizin yüce
rabbinizim

أَنَا

ben

فَقَالَ

ve dedi

فَارِيهٗ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ
فَهُمْ أَذْبَرَ يَمْعَىٰ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ
فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ

اللَّهُ

هُ

فَأَخَذَ

Allah

onu

yakalayiverdi
(atıf)

وَالْأُولَى

نَكَالَ الْآخِرَةِ

ve dünyanın

ahiretin azabıyla



Müennes

أولى

Müzekker

أول

ilk, birinci

اللَّهُ

Allah

هُ

onu

فَأَخَذَ

yakalayiverdi
(atıf)

وَالْأُولَى

ve dünyanın

نَكَالَ الْآخِرَةِ

ahiretin azabıyla

لَعِبْرَةٌ

فِي ذَلِكَ

إِنَّ

gerçekten bir ibret
(tekit)

bunda vardır

şüphesiz

يَخْشِي

korktu

لِمَنْ

o kimse için

فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْأَخْزَرِ وَالْأُولَى
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْشَى

خَلَقًا

أَشَدُّ

ءَأَنْتُمْ

yaratılış

daha şiddetlisiniz

siz mi

bakımından

(daha zorsunuz)



بِنِيهَا

أَمِ السَّمَاءُ

(Allah) onu bina etti

yoksa sema mı

İsm-i tafdil

أَشَدُّ

Daha şiddetli

Mazi

شَدُّ

Şiddetli oldu

خَلَقًا

أَشَدُّ

ءَأَنْتُمْ

yaratılış

daha şiddetlisiniz

siz mi

bakımından

(daha zorsunuz)

بَنِيهَا

أَمِ السَّمَاءُ

(Allah) onu bina etti

yoksa sema mı

سَمَّكَهَا

onun boyunu

رَفَعَ

yükseltti

هَا

onu

فَسَوَّى

ve tesviye etti
(nizama koydu,
düzenledi)

لَيْلَهَا

gecesini

وَأَغْطَشَ

ve kararttı

ضُحْيَهَا

kuşluğunu

وَأَخْرَجَ

ve çıkardı

ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ السَّمَاءُ بَنِيهَا
رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيْتُهَا وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا
وَأَخْرَجَ ضُحْيَهَا

بَعْدَ ذَلِكَ

bundan sonra

وَالْأَرْضَ

yeryüzünü (döşedi)
(başlangıç)

وَدَحَى الْأَرْضَ

هَا

onu

دَحَى

döşedi

مِنْهَا

ondan

أَخْرَجَ

çıkardı



وَمَرَّعِيهَا

ve merasını

مَاءَهَا

suyunu

İf'al babı

أَخْرَجَ

Çıkardı

Sülasi

خَرَجَ

Çıktı

مِنْهَا

ondan

أَخْرَجَ

çıkardı

وَمَرْعِيهَا

ve merasını

مَاءَهَا

suyunu

هَآ

آرْسِي

وَالْجِبَالِ

onları

yerleřtirdi

ve dađları

(yerleřtirdi)

وَأَرْسَى الْجِبَالَ

كُنتُمْ

مَتَاعًا

sizi

(bunu) faydalandırmak için
(yaptı)



وَلَا نَعَامِكُمْ

ve hayvanlarınızı

نَعَمٌ جَ أَنْعَامٌ

مَتَاعًا لَكُمْ

Bunu sizi

faydalandırmak için

yaptı. (mefulün leh)

فَعَلَ ذَٰلِكَ تَمْتِيعًا لَّكُمْ

Bununla sizi gerçekten
faydalandırdı. (mefulün
mutlak)

مَتَّعَكُمْ بِذَٰلِكَ تَمْتِيعًا

كُنتُمْ

مَتَاعًا

sizi

(bunu) faydalandırmak için
(yaptı)

وَلَا نَعَامِكُمْ

ve hayvanlarınızı

نَعَمٌ جَ أَنْعَامٌ

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحِيهَا أَخْرَجَ
مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعِيهَا وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا
مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ

الْكُبْرَى

en büyük



الطَّامَّةُ

felaket

فَإِذَا جَاءَتْ

geldiğinde

(başlangıç)

Ceza cümlesi hazf olmuş:

يُبْعَثُ النَّاسُ

İsm-i tafdil

Mazi

أَكْبَرُ م كُبْرَى

كَبِرَ

Daha büyük, en
büyük

Büyük oldu

الْكُبْرَى

en büyük

الطَّامَّةُ

felaket

فَإِذَا جَاءَتْ

geldiğinde
(başlangıç)

Ceza cümlesi hazf olmuş:

يُبْعَثُ النَّاسُ

الْإِنْسَانُ

insan

يَتَذَكَّرُ

hatırlar

يَوْمَ

gün



يُحَاسَبُ يَوْمَ

insanın hatırlayacağı gün hesaba çekilir

سَعَى

yapıp etti

مَا

o şeyleri

	Tefe'ul babı	Sülasisi
يَتَذَكَّرُ	تَذَكَّرَ	ذَكَرَ
	Hatırladı	Hatırladı

الْإِنْسَانُ

insan

يَتَذَكَّرُ

hatırlar

يَوْمَ

gün

يُحَاسَبُ يَوْمَ

insanın hatırlayacağı gün hesaba çekilir

سَعَى

yapıp etti

مَا

o şeyleri

الْجَحِيمِ

cehennem

وَبُرُزَّتِ

ve açıkça ortaya
çıkarıldığı (gün)



يَرِي

görüyor

لِمَنْ

o kimse için

gören kimse için

Meçhulü

Tef'il babı

Sülasisi

بُرِّزَ

بَرَّزَ

بَرَزَ

**Açıkça ortaya
çıkarıldı**

**Açıkça ortaya
çıktı**

Ortaya çıktı

الْجَحِيمِ

cehennem

وَبُرُزَّتِ

ve açıkça ortaya
çıkarıldığı (gün)

يَرِي

görüyor

لِمَنْ

o kimse için

gören kimse için

فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَى
يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى
وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرَى

طَغَى

azdı

مَنْ

o kimseye

فَأَمَّا

-e gelince
(başlangıç)

الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

dünya hayatını

وَأَثَرَ

ve tercih etti

هِيَ

fasıl zamiri

فَإِنَّ الْجَحِيمَ

şüphesiz cehennem
(ceza)

الْمَأْوَى

(onun için) bir barınaktır

Takdiri: الْمَأْوَى لَهُ



İsm-i mekân

مَأْوَى

Sığınak, barınak

Mazi

أَوَى

Sığındı

هِيَ

fasıl zamiri

فَإِنَّ الْجَحِيمَ

şüphesiz cehennem
(ceza)

الْمَأْوَى

(onun için) bir barınaktır

Takdiri: الْمَأْوَى لَهُ

فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَىٰ

مَقَامَ رَبِّهِ

Rabbinin
makamından

خَافَ

korktu

وَأَمَّا مَنْ

o kimseye
gelince
(atıf)

عَنِ الْهَوَىٰ

hevadan

النَّفْسِ

nefsi(ni)

وَنَهَىٰ

ve nehyetti

هِيَ

fasıl zamiri

فَإِنَّ الْجَنَّةَ

şüphesiz cennet
(ceza)

الْمَأْوَى

(onun için) bir barınaktır

Takdiri: الْمَأْوَى لَهُ

وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى
النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ
الْمَأْوَىٰ

عَنِ السَّاعَةِ

كَ

يَسْأَلُونَ

kiyametten

sana

soruyorlar

مُرْسِيهَا

أَيَّانَ

onun demir atması

ne zaman



Mimli masdar

مُرْسِي

Demir atma

Mazi

أَزْسِي

Demir attı

عَنِ السَّاعَةِ

كَ

يَسْأَلُونَ

kiyametten

sana

soruyorlar

مُرْسِيهَا

أَيَّانَ

onun demir atması

ne zaman

مِنْ ذِكْرِهَا

onun zikrinden

فِيمَ أَنْتَ

sen neredesin



Masdar

ذِكْرِي

Mazi

ذَكَرَ

Zikretti...

مِنْ ذِكْرِيهَا

onun zikrinden

فِيمَ أَنْتَ

sen neredesin

مُنْتَهَىهَا

onun müntehası
(nihai ilmi) ★

إِلَى رَبِّكَ

Rabbinedir

İsm-i mekân

İftial babı

Sülasisi

مُنْتَهَى

إِنْتَهَى

نَهَى

**Sona erme
yeri**

Sona erdi

Nehyetti

مُنْتَهَىهَا

onun müntehası
(nihai ilmi)

إِلَى رَبِّكَ

Rabbinedir

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسِيهَا
فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا إِلَىٰ رَبِّكَ
مُنْتَهِيهَا

مَنْ

o kimseyi

مُنذِرٌ

korkutursun

إِنَّمَا أَنْتَ

sen ancak



هَآ

ondan

يَخْتَشِي

korkar

يَخْتَشِي خَشِيَ

إِنَّمَا

إِنَّ + مَا

Ancak, sadece, yalnız,
fakat, bilakis, aksine

inne + mâ-i kâffe

mâ-i kâffe: kelimenin sonuna gelerek

kelimenin amel etmesine mâni olan مَا dır.

Burada إِنَّ nin sonuna gelmiş, hem amel etmesini engellemiş hem de manasını değiştirmiştir.

مَنْ

o kimseyi

مُنذِرٌ

korkutursun

إِنَّمَا أَنْتَ

sen ancak



هَآ

ondan

يَخْتَشِي

korkar

خَشِيَ يَخْشَى

İsm-i fail

Muzari

Mazi

مُنذِرٌ

يُنذِرُ

أَنذَرَ

**Uyarıcı,
korkutucu**

**Uyardı,
korkuttu**

مَنْ

o kimseyi

مُنذِرٌ

korkutursun

إِنَّمَا أَنْتَ

sen ancak

هَآ

ondan

يَخْتَشِي

korkar

يَخْتَشِي خَشِيَ

يَرَوْنَهَا

onu görüyorlar



يَوْمَ

gün

كَأَنَّهُمْ

sanki onlar

onu görecekleri gün

أَوْ ضُحِّيَّهَا

veya onun

duhası

إِلَّا عَشِيَّةً

ancak bir

akşam

لَمْ يَلْبَثُوا

kalmadılar

Gördü

رَأَى

CEMİ

TESNİYE

MÜFRED

يَرِيُونُ

يَرِيَانِ

يَرِي

GAİB

يَرِيُونُ

يَرُونَ

.....

.....

.....

GAİBE

يَرَوْنَهَا

onu görüyorlar

يَوْمَ

gün

كَأَنَّهُمْ

sanki onlar

onu görecekleri gün

أَوْ ضُحِّيَّهَا

veya onun
duhası

إِلَّا عَشِيَّةً

ancak bir
akşam

لَمْ يَلْبَثُوا

kalmadılar



Lem ile cezm
olmuş

Muzari

Mazi

لَمْ يَلْبَثُوا

يَلْبَثُ

لَبِثَ

Kalmadılar

Kalıyor, kalır

Kaldı

يَرَوْنَهَا

onu görüyorlar

يَوْمَ

gün

كَأَنَّهُمْ

sanki onlar

onu görecekleri gün

أَوْ ضُحِّيَّهَا

veya onun
duhası

إِلَّا عَشِيَّةً

ancak bir
akşam

لَمْ يَلْبَثُوا

kalmadılar

إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مِّنْ يَّخْشِيهَا
كَانَتْهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبِتُوا إِلَّا
عَشِيَّةً أَوْ ضُحِيَّةً